

ความรู้ไม่แจ้ง

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒

วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรมนะ ฟังธรรมเพื่อประพฤติปฏิบัติธรรม การฟังธรรมๆ ฟังธรรม
เพื่อให้หัวใจเรามีแนวทางไง

เวลาหลวงตาท่านพูด อยู่กับหลวงปู่มันนะ เวลาหลวงปู่มันท่านเทศน์นะ นิพพานหยิบจับ
ต้องเอาได้เลย พอหลวงปู่มันท่านเทศน์จบนะ นิพพานอยู่ที่ไหนก็จับไม่ได้ มันแต่มีกิเลสตัณหา
ความทะยานอยากในใจของตน กิเลสที่มันครอบงำในหัวใจนี้ ฟังธรรมๆ เพื่อเหตุนี้ไง

ถ้าฟังธรรมๆ เล่านิทาน ฟังธรรม เล่านิทาน มันก็เป็นการสร้างศรัทธาสร้างความเชื่อเท่านั้น
แหละ แต่ถ้าเป็นความจริง เป็นความจริงจากในใจของผู้แสดงธรรม

ถ้าผู้แสดงมีธรรมในหัวใจ มันมีแนวทาง มันมีหนทาง มันมีวิธีการ มันมีการกระทำนั้นให้
เป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมาได้ แต่ถ้ามันไม่มีสัจจะเป็นความจริงในหัวใจ คนแสดงก็มีความสงสัย ใจ
คนฟังยิ่งไปใหญ่เลย

จิตนี้แก้ยากนัก จิตนี้แก้ยากนัก จิตนี้มีตัณหาความทะยานอยาก จิตนี้มีการดิ้นรน จิตนี้มี
กิเลสตัณหาความทะยานอยากในหัวใจครอบคลุมมหาสาด

ฟังธรรมๆ ฟังธรรมเพื่อเหตุนี้ไง เพราะอะไร ฟังธรรมเพราะเราเอาตัวเราอดไม่ได้ เพราะ
เราทำความจริงของเราให้เกิดขึ้นมาในใจของเราไม่ได้ ถ้าเราทำความจริงของเราเกิดขึ้นมาไม่ได้
เราเชื่อแต่คนอื่นไง

เวลาเชื่อคนอื่น เชื่อแต่คนที่มีกิเลสด้วย เพราะจิตใจเรามันมีกิเลสไง สิ่งที่เป็นธรรมๆ มันขัดมันแย้ง มันฟังแล้วมันไม่รื่นหู แต่ถ้าเป็นกิเลสค้นหาความทะยานอยากฟังแล้วมันเข้ากันได้ ถ้ามันเข้ากันได้ นี่ความพอใจไง

ฟังธรรมๆ

จะฟังธรรมหรือจะฟังกิเลส

ถ้าฟังกิเลสก็ฟังตามความพอใจของตนไง ยกยกกัน ยกย่องสรรเสริญกัน เอาลูกยกบ๊องเข้าไปไง บ๊องมากๆ เข้าให้มันลอยใจ พอลอยขึ้นมาแล้วมันมีอะไรขึ้นมา มันก็มีแต่กิเลสไง

กิเลสตอนไหน

กิเลสพอจิตมันเสื่อม

จิตมีศรัทธาความเชื่อก็เชื่อในพระพุทธศาสนา ถ้าเชื่อในพระพุทธศาสนานะ เราก็ยังทำตัวดีงาม เพราะอะไร เพราะสังฆธรรมอันนั้นๆ ฟังธรรมๆ ฟังธรรมเพื่อเตือนหัวใจของเราไง

ถ้ามันมีสติมีปัญญามันเปรียบเทียบสังขารธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กับสิ่งที่เกิดในใจของเรามันเป็นกิเลสค้นหาความทะยานอยาก มันมีแต่สมุทัยใจ มีอยากได้อากิดีอยากเด่นอยากดัง อยากชอบใจ ต้องการเอาแต่ตามความพอใจของตน แล้วมันไม่มีหรอก

ความชอบใจๆ นั้นนะมันปิดหูปิดตา ปิดหูปิดตา ชราคร่ำคร่า เวลาเป็นไม้ไผ่ผึ่งขึ้นมาแล้วก็มาโอดมาโอยไย มาโอดมาโอยเพราะอะไร เพราะความตายมันรออยู่ข้างหน้าไย

ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด

ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด แต่จะพลัดพรากเมื่อไหร่ล่ะ เราก็ว่ามันยังไม่ตายๆ

สิ่งที่เรายังดำรงชีวิตกันอยู่นี้เพราะยังมีบุญกุศลของเราอยู่ไย เวลามันหมดบุญกุศลมันก็ต้องสิ้นชีวิตนี้ไปเด็ดขาด

เพราะมันอยู่ด้วยความประมาทของเราไง เราประมาทเดินเล่นกับชีวิต เราประมาทกับความเป็นอยู่ของโลก เราประมาทไปทั่ว ทั้งๆ ที่เป็นโลกนะ ยังไม่ใช่เป็นธรรมๆ แม่นิดเดียวเลย

ถ้าเป็นธรรมๆ สัจธรรม ไปไม่หลุดจากชั่ว พระสมัยพุทธกาลเขาพิจารณาของเขา เขายังเป็นพระอรหันต์ขึ้นมาได้เลย

เวลาคนมีความล่งเลงสัย พระที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมาแล้วเวลาสติปัญญามันก้าวเดินไปแล้ว ด้วยพื้นฐาน ศีล สมาธิ ปัญญาในใจของตนใจ มีความล่งเลงสัยจะไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เกิดฝนตกขึ้นมาพอดีใจ ฝนตกน้ำเจิ่งนองไปหมดเลย น้ำจากชายคาหยดลงไป เป็นตุ่มเป็นต่อมเป็นฟองขึ้นมาแล้วมันแตก

นี่ไง เขายืนพิจารณาอยู่นะ โอ้! มันตรัสรู้ธรรมขึ้นมาเลยละ มันเป็นสัจจะความจริงขึ้นมาในใจเลยละ มันมีสัจจะความจริงขึ้นมา ไม่ขึ้นไปกราบพูลองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กลับปฏิเสธ นั่นนะเพราะอะไร

นี่ไง ฟังธรรมๆ ใจ เพราะใจมันเป็นธรรมใจ ใจเป็นธรรมขึ้นมา สัจธรรมเกิดขึ้นใจ สิ่งที่มีมันมี อยู่มันเป็นธรรมๆ ใจ

แต่ถ้ามีกิเลสตัดหาความทะยานอยากในหัวใจมันบีบคั้นใจ ฟังธรรมๆ เป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่เป็นกิเลสของเรา กิเลสในหัวใจมันเหยียบย่ำทำลายทั้งสิ้น มันเหยียบย่ำทำลายทั้งสิ้นเพราะอะไร

เพราะกิเลสไม่ต้องไปหา มัน จิตนี้มีการเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เพราะมันมีอวิชชา มีความไม่รู้ของมัน สิ่งที่ยังมีชีวิตอยู่ดำรงชีวิตมีกิเลสทั้งนั้น ถ้ามีกิเลส กิเลสไม่ต้องไปแสวงหา มันมีอยู่โดยดั้งเดิม

สิ่งที่เราเกิดมา เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เพราะเรามีศรัทธาความเชื่อของเรา พอมีศรัทธาความเชื่อของเรา ศรัทธามากขึ้นจนตั้งมั่น ตั้งมั่นขึ้นมาพยายามจะ

ประพฤติปฏิบัติ จะพยายามแสวงหาใจของตน จะทำรักษาศีล ทำสมาธิให้ใจเกิดขึ้น แล้วฝึกหัดใช้ปัญญาของเรา

ถ้าเรามีสติมีปัญญา มีความเชื่อของเรา เราชวนขวยของเรา ขวนขวยของเราเพื่ออะไร ขวนขวยของเราเพื่อชนะกิเลสในใจของเรา

ถ้าทำสมาธิได้ ชนะกิเลสของตนชั่วคราวชั่วคราว ถ้าเกิดชนะกิเลสของตนในใจได้ชั่วคราวชั่วคราวมันก็เกิดความสุขประจักษ์ มีความสุข

ถ้ามันมีศรัทธามีความเชื่อ มีการกระทำของเรา มันพัฒนาขึ้นเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป ถ้ามันเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป มันมีสัจจะมีความจริงในใจของตน

ถ้ามันมีกิเลสตัดหาความทะยานอยาก มันก็มีแต่เทียบแต่เคียง มีแต่ขำเเล่ขำลือ มีแต่ความปรารถนาแล้วไม่สมความปรารถนา มีแต่ความปรารถนาดิ้นรนทั้งนั้นนะ

นี่พูดถึงว่ากิเลสที่มีอยู่ในใจของเรา

กิเลสมันมีของมันอยู่แล้ว แต่เราหากิเลสของเราไม่ได้ แล้วกิเลสมันปลิ้นมันปล้อนมันหลอกมันลงใจ

ถ้าจะเห็นความชั่วร้าย มันก็เป็นความชั่วร้ายของคนอื่นละ คนนั้นทำไม่ดีอย่างนี้ คนนี้ทำไม่ดีอย่างนั้น มองไปข้างนอกมันรู้มันเห็นเลยนะ กิริยาอย่างนี้ไม่น่าทำ สิ่งนี้ไม่น่าเกิดขึ้นเลย การแย่งการชิง การทำร้ายกัน การทำลายกัน การคดการโกง มันเป็นเรื่องกิเลสทั้งนั้นๆ มันไม่ควรทำ

มองคนอื่นนะ ไม่ได้มองที่ใจของตน แล้วใจของตนหาไม่เจอ ความชั่วคนอื่นเห็นหมดเลย

แล้วเวลาเป็นนักปฏิบัติอยากจะสอนแต่คนอื่น เวลาคนอื่นจะสอนเขา ศีลธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะสอนคนอื่นไป แต่ไม่สอนตน แล้วสอนตนไม่ได้ด้วย สอนตนไม่ได้ด้วยเพราะมันไม่รู้จักกิเลสของตนไป ทั้งๆ ที่กิเลสมันอยู่ในใจแต่มันไม่รู้ไม่เห็นใจ

ถ้ารู้เห็นขึ้นมา ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาใน ศึกษามาแล้วก็ เอาไว้สอนคนอื่นใน

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ปริยัติ ปฏิบัติ

ปริยัติเขาศึกษามาศึกษามาเพื่อให้ประพฤติปฏิบัติ เวลาศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีการศึกษามา ศึกษาทรงจำธรรมวินัย ทรงจำๆ คือจำเขามา พอจำเขามาขึ้นมา จำเขามาคลุมๆ เครือๆ นะ

เวลาฝ่ายปริยัติ ปริยัติศึกษาเขามามีความภูมิอกภูมิใจว่ามีฝ่ายปริยัติ ปริยัติทำให้ศาสนา ชัดเจนมั่นคง การเผยแผ่ธรรมก็ต้องเกิดจากความชัดเจนในพระพุทธศาสนา ในพระไตรปิฎกต้อง ให้ชัดเจน แล้วก็ท่องจำๆ เป็นนกแก้วนกขุนทอง เป็นนกแก้วนกขุนทองใน

คูลี เวลาหลวงตาท่านพูดเจ็บแสบ

ปลวกมันยังกิน ยังเอาไปต้มกิน กินเข้าไปเลย แก้กิเลสไม่ได้สักตัว

ปริยัติเขาศึกษามา ศึกษามาให้ประพฤติปฏิบัติ เวลาปฏิบัติขึ้นมา นั่นนะปฏิบัติเพื่อชำระ ล้างกิเลส ปฏิบัติเพื่อชนะใจของตน นี่ถ้ามันเป็นจริงขึ้นมาได้ใน

นี่มันเป็นจริงขึ้นมาไม่ได้ ศึกษามา ศึกษามาคลุมๆ เครือๆ สิ่งที่ว่าใช่ๆ ปากเปือกปากจะ พุทธธรรมะปากเปือกปากจะทั้งนั้นนะ มันคลุมๆ เครือๆ มันไม่เป็นจริงเป็นจังขึ้นมาหรอก เพราะอะไร

เพราะการท่องจำมันก็ศึกษา โลเกียปัญญา สุตมยปัญญา จินตมยปัญญา ภาวนามยปัญญา

ปัญญาเกิดจากการศึกษาเล่าเรียน แม้แต่เรียนปริยัติก็รู้อยู่แล้ว เวลาเรียนไป ในสิ่งที่เรียนก็ บอกแล้วว่าสุตมยปัญญาคือปัญญาที่ศึกษาเล่าเรียน แล้วจินตมยปัญญา ปัญญาเกิดจากการ จินตนาการ

เวลานักเขียนนวนิยายต่างๆ ที่เขาเขียน เขามีจินตนาการของเขา เขาจินตนาการนิยาย วิทยาศาสตร์ เขาจินตนาการกันไว้มาก่อน พอจินตนาการกันไว้ ทางวิทยาศาสตร์เขาพยายามค้นคว้า พยายามทำให้สิ่งที่เป็นการจินตนาการนั้นให้เป็นความจริงขึ้นมา ก็ต้องหาเหตุผลสนับสนุนรองรับ ขึ้นมา

นี่ก็เหมือนกัน การจินตนาการก็จินตนาการธรรมะ จินตนาการถึงชีวิตของเรา จินตนาการ ถึงการกระทำของเรา ถ้าเป็นการจินตนาการ จินตนาการด้วยศีล ด้วยสมาธิ จินตนาการด้วย ปัญญา จินตมยปัญญาก็จินตนาการกันไปอย่างนั้นไง นี่ไง สิ่งที่ว่าจินตมยปัญญา แล้วภาวนามย ปัญญาเกิดขึ้นได้อย่างไร ถ้ามันเกิดขึ้นเกิดขึ้นจริง

เวลาศึกษาก็ศึกษาเรื่องนี้ สิ่งนี้มันก็อยู่ในตำรับตำราเหมือนกัน ถ้าอยู่ในตำรับตำราขึ้นมา เราศึกษามาเองเพื่อจะเอาชนะตัวเราเอง

อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

ศึกษามาแล้วมันควรจะเป็นประโยชน์กับเรา ถ้าเป็นประโยชน์กับเราก็คง... เครื่อๆ ไม่มี อำนาจวาสนาขึ้นมาจะเริ่มกระทำการสิ่งใด ศึกษามาก็แสนทุกข์แสนยาก เวลาจะเรียนได้จะจำได้ จนกว่าจะไปสอบ สอบได้กว่าจะผ่านมา ผ่านมาแล้วกลายเป็นการไถ่หูละเลย ศึกษามาก็เพื่อจะชำระ ล้างกิเลส ศึกษามาก็กลายเป็นเฟื่องฟูกิเลส พูขึ้นมาเลยว่าฉันมีปัญญามาก ฉันมีปัญญามาก ฉันมี ความรู้มาก

ความรู้ที่คลุมๆ เครื่อๆ ความรู้ที่เอาชนะตนไม่ได้

ถ้าความรู้ที่เอาชนะตนได้

คุณสิ ในการศึกษาทางวิชาชีพทางโลก เขาศึกษามาแล้วเขาฝึกงานของเขา เขาทำหน้าที่การ งานของเขาจนประสบความสำเร็จของเขาในชีวิตของเขา เป็นวิชาชีพของเขา เป็นวิชาชีพของเขา นะ นักบริหารจัดการเขาศึกษามาแล้วเขาพยายามค้นคว้า เขาพยายามฝึกงานให้ทำให้มันเป็น ขึ้นมา แล้วเขาก็ใช้วิชาชีพของเขาบริหารจัดการขึ้นมา ธุรกิจของเขา จนกว่าเขาจะประสบ

ความสำเร็จของเขา ถ้าไม่ประสบความสำเร็จของเขา เขาก็พยายามแสวงหา เขาพยายามจะเทียบเคียงหาหนทางของเขาไปให้ได้

นี่พูดถึงว่าทางโลกเขาศึกษามาแล้วเขายังต้องมาทำหน้าที่การงานฝึกหัดขึ้นมาให้เป็นความจริงเลย

ไฉนธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกไว้ชัดเจนมาก ชัดเจนทุกแง่ทุกอง ความ แต่เวลาเราศึกษามาแล้วคลุมๆ เครือๆ คลุมๆ เครือๆ เพราะอะไร

คลุมๆ เครือๆ เพราะเรามีกิเลส เรามีความเห็นแก่ตัว เราเข้าข้างตัวเอง เราอ่อนแอ เราไม่เข้มแข็ง สิ่งทีคลุมๆ เครือๆ ก็ทำให้เราอ่อนแอไปเลย แล้วจะเอาประเพณีปฏิบัติขึ้นมาทำอะไรเป็นจริงเป็นจังขึ้นมาไม่ได้ เพราะว่าการท่องบ่นมา ท่องบ่นมาให้สงสัย

ธรรมดามันก็สงสัยอยู่แล้ว ยังมีศรัทธาความเชื่อก็อยากจะให้มันมั่นคงขึ้นมา

การศึกษามา ศึกษามาให้เป็นแนวทางนะ นี่ไง อาวุธ อาวุธที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายื่นให้ “ธรรมและวินัยเป็นศาสดาของเรอๆ” ได้อาวุธมาแล้วทำไมไม่ออกรบละ ได้อาวุธมาแล้วทำไมไม่ปฏิบัติละ ได้อาวุธมาแล้วทำไมไม่ทำให้เป็นจริงเป็นจังขึ้นมาละ ถ้าทำเป็นจริงขึ้นมาเห็นไหม

เวลาทางโลก เวลาเจ็บไข้ได้ป่วยเขาไปหาหมอละ คนรณะ เวลาสาวยตา สายตาถ้ามันเอียง สายตาสั้น สายตายาว ไปหาช่างตัดแว่นเขาตัดให้หมด แก้ไขได้ แล้วถ้าเจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมาละ ต้อกระจก ต้อเนื้อต่างๆ ไปหาจักษุแพทย์เขาผ่าตัดให้ได้

เวลาคนนะ เวลามันทุกข์มันยาก เวลามันตาย โดยปกติไม่เป็นอะไรเลย ตามันลายเป็นเพราะอะไร เพราะเป็นประสาทตา เป็นเพราะว่ามันเป็นเรื่องความรู้สึก นั่นก็พูดไป

นี่พูดถึงว่าทางโลกๆ ไง สายตาสั้น สายตายาว สายตาเอียง ก็ตัดสิ บอดสีเขาก็แก้ไขของเขาตามแต่ทางจักษุแพทย์ เขาแก้ไขของเขา นี่พูดถึงทางโลกๆ นะ

แต่ถ้าเป็นทางธรรมล่ะ ถ้าเป็นเรื่องความจริงขึ้นมาล่ะ

นี่พูดถึงว่าเวลาตาย คนเรานะ เวลาเหนื่อยอ่อนขึ้นมาตาย เวลาคนที่หิวกระหายไปเดินกลางทะเลทราย เวลาไม่ได้กิน หูตลายนะ เห็นทรายเป็นน้ำ นี่เวลามันตาย มันเกี่ยวกับสุขภาพจิต

เพราะคนเรามีกายกับใจๆ สิ่งที่เป็นกายๆ สิ่งที่เป็นกายขึ้นมา พิจารณากายๆ มันโดยความเป็นโลกๆ ใจ คึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามา พุทธประวัติ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตั้งแต่เป็นบุรุษเทพบนดุสิต แล้วลงมาจุติเกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ ในพุทธประวัติมีนี่ศึกษามาๆ

แล้วเวลาศึกษามาแล้วคิดคำนวณหรือไม่ คึกษามาแล้วก็มีความเห็นแก่ตัว “เวลาออกบวชมีความเห็นแก่ตัว ไม่รับผิดชอบ ประชาธิปไตยๆ” จะให้คนอื่นเสมอภาคแต่ตัวเองจะกดขี่เขาตัวเองจะเอารัดเอาเปรียบเขา

นี่ก็เหมือนกัน คึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พุทธประวัติขึ้นมา “เห็นแก่ตัว เอาตัวรอดคนเดียว ทิ้งไป” นี่พูดถึงว่าคนที่เห็นแก่ตัว นั้นยิ่งกว่าเห็นแก่ตัว นี่ใจ คึกษามาแล้วก็คลุมๆ เครือๆ ใจ แต่ไม่อยู่ในโลกความเป็นจริงใจ

ถ้าอยู่ในโลกความเป็นจริง ดุสิ เวลาเกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ คึกษาเล่าเรียนมาขนาดไหน เพื่อจะเป็นกษัตริย์ เวลาทำนายแล้วถ้าอยู่ทางโลกจะเป็นจักรพรรดิ ถ้าบวชเป็นศาสดาแน่นอนเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เขาคุ้มครองดูแลกันตลอด ชีวิตมาศึกษาพร้อมทั้งทางโลกและทางธรรม แต่สุดท้ายแล้วไปทางธรรม พอทางธรรมขึ้นมา เสียสละออกมา

คนเกิดมา เกิดมามีกิเลสต้นหาความทะยานอยากทั้งสิ้น คนเกิดมาต้องมีวิชา ไม่มีวิชาเกิดไม่ได้ ถ้าไม่มีเชื้อไข ไขถ้าไม่มีเชื้อฟักไม่เป็นตัวหрок

สิ่งที่มันมีเชื้อมีไขของมัน การสร้างสมเป็นพระโพธิสัตว์มานั้นเชื้อไขดีงาม เชื้อไขที่มาสสร้างสมบุญญาธิการ เชื้อไขที่มันจะตรัสรู้ธรรม สิ่งที่เชื้อไขที่สร้างมา พระโพธิสัตว์ฯ เวลาเกิดแล้วเตรียมมาพร้อมใจ

ที่นี้พระโพธิสัตว์เวลาจะออกบวช เวลาจะไป ราวุลเกิดแล้วนะ คนเรานะ คนที่เป็นสุภาพบุรุษ คนที่มีความรับผิดชอบสูงมันจะมีความละเอียดใจมาก สิ่งที่มีความผูกพัน ความรับผิดชอบของเรา แล้วเราจะทิ้งไปได้อย่างไร แต่สุดท้ายตัดสินใจต้องทิ้งไป ทิ้งไปเพื่อจะแสวงโพธิญาณ พอได้โพธิญาณแล้วกลับมาเอาเป็นพระอรหันต์หมดเลย สิ้นกิเลสไปด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น แต่ถ้าไม่มีการกระทำสิ่งใดเลยมันจะเป็นขึ้นมาได้อย่างไร แต่มันต้องมีการกระทำใจ

นี่เหมือนกัน เวลาศึกษามากลุ่มๆ เครือๆ ประชาธิปไตยเสมอภาค จะทำก็ไม่ได้ นั่งสมาธิก็ไม่ได้ นั่งสมาธิเดียวจะบ้าจะบอ ทำอะไรก็ไม่ได้ แหม! ศึกษามาแล้วความรู้เยอะ

นี่พูดถึงว่า ธรรมและวินัยฯ เขาศึกษามาให้ปฏิบัติ แต่เวลาครูบาอาจารย์ของท่านก็มีการศึกษาของท่าน ใครไม่ศึกษา ตำรับตำรามีมหาศาลในสมัยปัจจุบันนี้ ในสมัยก่อนหน้านั้นมันต้องเป็นภาษาขอมบาลีเท่านั้นที่จะเข้าถึงพระไตรปิฎกได้

จะเข้าถึงธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ ในปัจจุบันนี้แปลเป็นภาษาไทย สิ่งที่ทำให้ศึกษาได้ง่ายขึ้น ยิ่งเดี๋ยวนี้ในคอมพิวเตอร์พระไตรปิฎกกดได้เลย อยากรู้อะไรกดได้เลย แล้วคนเรานักปฏิบัติขึ้นมา จริงจังขึ้นมามากน้อยขนาดไหน ศึกษาธรรมะมาเอาไว้ได้แย่งกัน เอาไว้เถียงกัน เอาไว้เถียงกันเพื่อเอาชนะคะคานกัน จะเพิ่มกิเลสให้มากขึ้นใจ แล้วเพิ่มให้มากขึ้น เวลาศึกษามาแล้วอันนี้เอามาเป็นสินค้า เอามาเป็นสมบัติของตน

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “ภิกษุทั้งหลาย ไม่มีกำมือในเรา” แบไว้ทั้งหมดเลย ลิขสิทธิ์ต่างๆ ไม่มีสิ่งต่างๆ ทั้งสิ้น มีแต่ความภูมิใจ

เวลามีความภูมิใจนะ พระในสมัยพุทธกาลเวลาประพฤติปฏิบัติถึงที่สุดแห่งทุกข์ ไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

“ใครทรมานมา ใครทรมานมา” องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านถามนะ ถ้ามเลยเวลาพระมา “ใครทรมานมา” หมายความว่า เป็นลูกศิษย์ใคร แล้วใครเป็นคนสั่งสอนมา

การทรมานคือการทรมานกิเลสของคน การทรมานความเห็นผิดของคน ความเห็นคลุ้มๆ เครื่อๆ ความถือเนื้อถือตน การถือทิฐิมานะนะ แล้วครูบาอาจารย์ที่จะพลิกจะแพลง จะทำให้พยายามทะลุกิเลสค้นหาความทะยานอยากไปมันเป็นเรื่องแสนยาก เรื่องแสนยากเพราะอะไร

จิตนี้แก้ยากนัก จิตนี้แก้ยากนัก ใครๆ ก็ถือตัวถือตน ถือความยิ่งใหญ่ของตนทั้งสิ้น ไม่มีใครยอมรับใครทั้งสิ้น แล้วใครมันจะยอมรับใคร เห็นไหม

เวลาเป็นพระด้วยกัน เวลาพระที่มาบวชแล้วมีบริวาร ๘ จะมีสูงส่งต่ำต้อยขนาดไหน มาบวชเป็นพระแล้วมีศีลเสมอกัน มีศีลเสมอกันไม่มีใครสูงใครใหญ่กว่ากันทั้งสิ้น เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงให้ถืออาวุธโสภณเตขึ้นมา ให้เป็นที่เคารพบูชาในสังคมของสงฆ์ ให้ดูสมณสาธูปให้ตั้งงามขึ้นมา

แล้วเวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมามันมีความอหังการ กิเลสมันยิ่งใหญ่ มันไม่ยอมรับใครทั้งสิ้น แล้วเวลาประพฤติปฏิบัติถึงที่สุดแห่งทุกขีไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะถามว่า “ใครทรมานมา”

ใครทรมานคือทรมานกิเลส ทรมานให้มันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมาไง นี่ถ้ามันทรมานมาได้ นี่ไปถึงที่สุดแห่งทุกขีไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ใครจะไปโกหกองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้

มีพระในสมัยพุทธกาลนั้นแหละสำคัญตนาว่าเป็นพระอรหันต์ทั้งนั้น จะไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกพระอรหันต์ไปเลย ไปกันไว้ที่หน้าวัด บอกว่า ไม่ต้องเข้ามา ให้เข้าไปเที่ยวป่าช้านู่นนะ ให้แะป่าช้าก่อน ไม่ต้องเข้ามา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านก็รู้ของท่านอยู่แล้ว

เวลาเข้าไปถึงป่าช้า ไปเห็นซากศพขึ้นมา มันมีการสั่นไหวในหัวใจเง พระอรหันต์ทำไมกลัวผี พระอรหันต์ทำไมกลัวซากศพ พระอรหันต์อะไร เพราะอะไร

เพราะจิตนี้กลั่นออกมาจากอริยสัจ อริยสัจในแนวทางสติปัฏฐาน ๔ ในกาย ในเวทนา ในจิต ในธรรม ถ้าในกาย พิจารณากายมาแล้วจนถึงสิ้นสุดแห่งทุกข์ไปแล้ว แล้วไปเห็นซากศพ สิ่งที่เขาทิ้งซากศพไว้ไปไหนไปไหนอะไร ถ้าหัวนั้นมันก็รู้ขึ้นมาในตนว่าไม่ใช่พระอรหันต์เง นี่เวลาถ้าไม่ใช่

แต่ถ้ามันใช่เนาะ ใครทรมานมา ใครอบรมสั่งสอนมา แล้วถ้าใครอบรมสั่งสอนขึ้นมา ถ้าเป็นธรรมๆ แล้วมันเคารพบูชาอาจารย์ของมัน

ดูพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ ที่ว่าสั่งสอนแล้วอบรมจนเป็นพระอรหันต์มา สิ่งที่เป็นพระอรหันต์ขึ้นมา คำว่า “เป็นพระอรหันต์” ถ้ามันเป็นความจริงๆ มันละกิเลสเง มันเห็นตามความเป็นจริงนั้น มันชำระล้างกิเลสในใจของตน แล้วพอชำระกิเลสในใจของตน

ใครทรมานมา

พระอัสสชิทรมานมา

พระอัสสชิเป็นคนแสดงธรรมให้พระสารีบุตร พระสารีบุตรไปแสดงธรรมให้พระโมคคัลลานะฟัง พระโมคคัลลานะ พระสารีบุตรไปแสดงธรรมให้กับสัททวิหาริกของตนอีก ๕๐๐ แล้วไปบอกสัญญาชัย

ใครทรมานมา ใครทรมานมา

ถ้ามันไม่มี มันทรมานได้อย่างไร มันไม่มีความจริงขึ้นมาได้อย่างไร ถ้าใจมันเป็นความจริงขึ้นมา ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา เป็นสัจจะเป็นความจริงอย่างนี้ นี่เง ถ้ามันเป็นความจริงๆ สิ่งที่เป็นความจริงแล้วมีความกตัญญู

พระสารีบุตร เวลาพระอัสสชินอนทางไหนนะ จะเอาศีรษะไปทางนั้นๆ มันกตัญญูนะ

คนทางโลกเขามีกิเลสท่วมหัวนะ เขายังรู้จักเคารพพ่อแม่ของเขา เขายังมีกตัญญูของเขา กิเลสเขาในหัวใจเขา เขายังกตัญญูของเขา แล้วคนที่มีธรรมๆ ขึ้นมา มันไม่กตัญญูกับครูบา อาจารย์มันได้อย่างไร มันไม่เคารพบูชาได้อย่างไร มันเป็นไปไม่ได้ มันเป็นไปไม่ได้หรอก มันเป็นความจริงในใจอันนั้นแล้ว นี่ถ้าเป็นธรรม

ถ้าเป็นธรรมขึ้นมา การเป็นธรรมนั้นอยู่ที่การประพฤติปฏิบัติ อยู่ที่เราจริงเราจัง ถ้าเราจริงเราจังของเรา เห็นไหม

เราฟังมา เราฟังของเรามา แล้วฟังมาแล้ว เราฟังมาแล้วเรามาไตร่ตรองของเรา กาลามสูตรๆ ไม่ให้เชื่อๆ แต่ไม่ให้เชื่อแล้วกิเลสมันก็รู้มเราๆ

เราศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาศึกษาประวัติครูบาอาจารย์ของเรา ครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นแบบอย่าง ท่านประพฤติปฏิบัติแล้ว อย่างยกเช่น พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ ของเราสมัยปัจจุบันก็หลงปู่เสาร์ หลงปู่มั่น ท่านทำของท่านมา

ท่านทำของท่านมา เวลาท่านทำ คุณชีวิตของท่านดี เวลาคนที่ประพฤติปฏิบัติ ชีวิตของท่าน ตั้งแต่อกบวช อกบวชละล้าละลัง กว่าหลงปู่เสาร์จะพาหลงปู่มั่นไปวิเวกขึ้นมา ไปหาจุดยืน หาหลักเกณฑ์ในใจของตนให้ได้ วิเวกไปด้วยกันๆ จนมีความมั่นคงขึ้นมาก็แยกออกจากกันไป เพราะอะไร เพราะว่าต่างคนต่างแนวทาง ต่างคนต่างแสวงหาความเป็นจริงในใจของตน

นี่เราศึกษาแล้วเป็นแนวทาง เป็นคติธรรม เป็นสิ่งที่เป็นการกำลังใจของพวกเราไง ถ้าเป็นกำลังใจพวกเรา

โอ้เรา เราต้องยกตัวอย่างอย่างนั้น ยกตัวอย่างขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ยกตัวอย่างหลงปู่เสาร์ หลงปู่มั่น ท่านทำความเพียรอย่างไร ถ้าความเพียรอย่างไร ๒๔ ชั่วโมง คำว่า “๒๔ ชั่วโมง” ท่านดูแลจิตของท่านขนาดไหน

ถ้ามันดูจิตขึ้นมา มันเป็นความจริงขึ้นมา มันจะย้อนกลับนะ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทวนกระแส ปัญญาที่ทวนกระแส ภาวนามยปัญญา ปัญญาที่ทวนกระแสกลับ

เข้าไปในใจของตน สิ่งที่มีนั้นจะทวนกระแสกลับเข้าไปในหัวใจของตนได้มันต้องหาใจของตนให้เจอก่อน หาใจของตนให้เจอก่อน เห็นไหม

คูลี ผู้ที่บวชใหม่มา พระบวชมาๆ ถ้าพ้นนิสัย ๕ พรรษาขึ้น พ้นจากนิสัยเพราะอะไร เพราะคู่เคียงกับธรรมและวินัย คำว่า “คู่เคียงกับธรรมวินัย” สมณสาธูป พระห้ามทำอะไรบ้าง อนุญาตให้ทำอะไรบ้าง สิ่งใดทำได้และทำไม่ได้ ท่านป้องกันไว้ไง ป้องกันไว้ไม่ให้ทำความชั่ว ชั่วที่เป็นอุกฤษฏ์ที่ถึงกับเป็นตลยอดด้นที่มันจะประพฤติปฏิบัติไปไม่ได้เลย นี่ไง ท่านถึงให้ระวัง

พอระวังขึ้นมามันก็ฝึกหัดๆของท่านมา ฝึกหัดขึ้นมาจนกว่าจะคุ้นเคย จนกว่าจะเป็นความจริงขึ้นมา แล้วพอเป็นความจริงขึ้นมาแล้วฝึกหัดใจของตน เอาชนะใจของตนให้ได้ ถ้าเอาชนะใจของตนไม่ได้ มันทำสมาธิขึ้นมาไม่ได้

การทำสมาธิคือการชนะใจของตน

ถ้าใจของตนมันแข็งมันกระด้าง มันติดมันดื้อ มันคิดแต่อยากใหญ่อยากดัง อยากอลังการของมัน มันลงสมาธิไม่ได้หรอก

ถ้ามันลงสมาธิไม่ได้ เราถึงพยายามทำของเราให้ใจมันสงบก่อน

“ถ้าใจมันทำสมาธิไม่ได้ก็ไม่ต้องทำสมาธิสิ สมาธิเป็นสมณะ สมาธิไม่เกิดปัญญา ก็เขาพูดกันทั่วไปว่าสมาธิมันไม่มีความจำเป็น ใช้ปัญญาไปเลยๆ ใจ”

ถ้าใช้ปัญญาไปเลยๆ ถ้ามันเป็นความจริงอย่างนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบัญญัติไว้ทำไมว่าเรื่องมรรค ๘

แสดงธรรมครั้งแรกก็แสดงธัมมจักข พุทฺธเม ภิกฺขเว ทางสองส่วนที่ไม่ควรเสพ อตฺตกิลมณฺญโยค กามสุขัลลิกานฺญโยค สิ่งทั้งหลายกลางๆ มัชฌิมาปฏิปทา งานชอบ เพียรชอบ ระลึกชอบ ความชอบธรรม มรรค ๘ พอมรรค ๘ ขึ้นมา เห็นไหม

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพาน เวลาพระผู้เฒ่าไปถาม “ศาสนาไหนดีกว่าดี ศาสนาไหนดีกว่าดี องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าอย่างไร”

“ศาสนาไหนไม่มีมรรค ศาสนานั้นไม่มีผล”

ให้พระอานนท์บวชให้แล้วปฏิบัติไป เอาจริงเอาจังขึ้นมา สำเร็จเป็นพระอรหันต์องค์สุดท้าย

ถ้ามันไม่จำเป็น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายืนยันตั้งแต่แสดงธัมมจักขุ ครั้งแรก แล้วก็ตั้งแต่ปรินิพพาน “ศาสนาไหนไม่มีมรรค ศาสนานั้นไม่มีผล”

แล้วถ้าใครมีสติปัญญามากกว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มาบวชในพระพุทธศาสนาแล้วเป็นสาวกสาวกจะได้ยินได้ฟัง ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา แล้วมาตัดมาแยก สัทธิธรรมปฏิรูปว่าสมาธิก็ไม่ต้อง ไฉนก็ไม่ต้อง แล้วมรรคเท่าไร มรรค ๖ มรรค ๗ เขวากันนะ

ฟังแล้วเศร้าใจ ไหนว่าเคารพครูบาอาจารย์ ไหนว่าเป็นสาวกสาวกขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปัญญาเลอเลิศขนาดนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพยายามปรารภนารื้อสัตว์ชนสัตว์ จะสอนแบบเรียบง่าย ง่ายที่สุดสำหรับมนุษย์ที่จะพยายาม ขวนขวายมีการกระทำพ้นจากกิเลสขึ้นไป

อะไรที่มันเรียบง่าย ที่มันเป็นความจริงขึ้นมาเพื่อให้พ้นจากทุกข์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะชี้แนวทางอย่างนั้น แล้วเวลาแสดงธรรมขึ้นมา “ศาสนาไหนไม่มีมรรค ศาสนานั้นไม่มีผล”

แล้วมรรคมีอะไรละ มันมีสัมมาสมาธิ

แล้วบอกสมาธิก็ไม่ต้อง สิ่งใดก็ไม่ต้อง

ไม่ต้อง แสดงว่าอะไร แสดงว่าไม่ใช่มรรค ๘ มรรค ๙ มรรค ๙ มันจะดีกว่าศาสดาไปได้
อย่างไร

เขาก็บอกทำสมาธิก็ไม่ต้อง ไม่ต้องทำสมาธิ เวลาพอปฏิบัติไปยิ่งแล้วใหญ่เลย เวลาบอกว่า
ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค นิโรธคือดับทุกข์ นิโรธก็
ต้อง

เวลาเกิดขณะจิต ขณะคือนิโรธ

บอกนิโรธก็ไม่ต้อง สมาธิก็ไม่ต้องทำ

เริ่มต้นมาก็ขาดตกบกพร่อง เริ่มต้นมามันก็เป็นจินตนาการ มันเป็นอุปาทานความคิด
ทั้งสิ้น นี่ไง ความรู้ก็บกพร่อง ความรู้การศึกษาแล้วก็เอาแต่ความเห็นของตน ความรู้ก็ไม่แจ้ง

เวลาจะปฏิบัติทำความสงบของใจเข้ามาๆ พอใจสงบระงับเข้ามาแล้ว ถ้าวิปัสสนาๆ
วิปัสสนาคือปัญญารู้แจ้งในกิเลสตัณหาของตน ความเห็นต้องรู้แจ้งชัดเจน

แต่จะรู้แจ้งๆ ได้อย่างไร

ถ้าความรู้แจ้ง ถ้ารู้แจ้งก็ต้องมีความตั้งมั่นในหัวใจของตน

สิ่งที่เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นไปเวลามันไม่รู้ไม่แจ้งขึ้นมาเพราะอะไร นี่ไง เวลาคนตายใน
เวลาคนตายมันเห็นพวามัวไปหมดเลย ถ้ามันไม่มีสมาธิมันเห็นโดยอุปาทาน เห็นโดยความเห็น
ของตน เห็นโดยความเห็นของกิเลสตัณหาความทะยานอยาก เห็นโดยการให้ค่าด้วยจิต ด้วย
ความชอบ

คนตามภูมิภาค ภูมิภาคใดเขาก็กินอาหารตามภูมินาคนนั้น คนเกิดทางภาคใต้ก็อาหาร
อย่างหนึ่ง ภาคอีสานก็อาหารอย่างหนึ่ง ภาคเหนือก็อาหารอย่างหนึ่ง ภาคกลางเป็นแกงโฮะรวม
หมดเลย แล้วถ้าเคยกินอย่างใดมามันก็ชอบอย่างนั้น นี่ไง ตามแต่จริตนิสัยของคนที่จะ
จินตนาการจะคาดจะหมายกันไป

นี่พูดถึงภูมิภาคนะ วัฒนธรรมประจำท้องถิ่น วัฒนธรรมประจำท้องถิ่นก็ทำให้ชุมชนนั้น
เป็นอย่างนั้น แล้วจิตมันร้ายกาจกว่านั้นหลายร้อยเท่า

จิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะไม่มีต้นไม่มีปลาย ใครจะเชื่อไม่เชื่อก็เป็นสิทธิ์ เชื่อก็ได้ ไม่
เชื่อก็ได้ แต่ความชอบของเรา ก็เลศค้นหาความทะยานอยากในใจของเรา สิ่งที่มีมันสะสมของมัน
มา ถ้าสะสมของมันมา เวลาที่จะไปแก้ มันต้องแก้ให้จบให้สิ้นเลย

ถ้าแก้ไม่จบไม่สิ้นนั้นจะครอบครวัของมาร มันทั้งดีทั้งดิน ทั้งพลิกทั้งแพลง แล้วมีธรรม
ด้วยนะ มีคุณธรรมเสียด้วย

ความเห็นไม่แจ้ง ความเห็นโดยกิเลศค้นหาความทะยานอยาก เพราะความเห็นโดยกิเลศ
ค้นหาความทะยานอยากนี้แหละ ถึงเวลาเทศนาว่าการพูดถึงธรรมะถึงได้ปิดได้เปี้ยว ถึงได้พลิก
ได้แพลงไป

“สมาธิก็ไม่ต้อง ใช้ปัญญาไปเลย” ปัญญาโลกๆ อย่างนั้นนะ ปัญญาที่กิเลศพาใช้ กิเลสมัน
แต่งให้ มันไม่เห็นคุณธรรมอะไรเลย มันไม่มีการอ่อนน้อมถ่อมตน มันไม่เป็นธรรม มันเป็นกิเลศ
มันมีทิฐิ มีมานะ มีอหังการ มีความยิ่งใหญ่ มีการว่านี่ยิ่งใหญ่ครอบงำกิเลศ กิเลศตกอยู่ใต้
อำนาจของเรา ทั้งๆ นั้นนะกิเลสนะ ที่มันพูดอยู่นั้นกิเลศทั้งนั้นนะ กิเลศในหัวใจมันยิ่งใหญ่ มัน
ครอบงำอยู่แล้ว อู้ฮู! แสดงธรรมนะ

หลวงตาท่านพูดไป เหยียบหัวพระพุทธเจ้าไปแล้วแสดงธรรม

กิเลสมันเหยียบย่ำทำลายแล้วมันแสดงธรรม มันแสดงธรรมด้วยความสัทธรรมปฏิรูป ด้วย
ความพอใจของกิเลศ นี่ไง ความเห็นไม่แจ้ง ถ้าความเห็นไม่แจ้งเพราะอะไร

เพราะความประมาทเลินเล่อ เพราะความขาดครูบาอาจารย์ เพราะไม่มีแบบอย่างที่ดี แล้ว
ไปเจอแบบอย่างที่ไม่เลวทรามด้วยกัน ทั้งยุ ทั้งส่งเสริม ทั้งเชิดชู มันก็กลายเป็นความเลวทราม เลว
ทรามอะไร

เลวทรามคือว่ากิเลสบังเอิญ อ่างธรรมะ อ่างกิเลส อ่างธรรมะ อ่างพุทธรพจน์ อ่างแต่ว่า
คุณธรรม แต่พฤติกรรมการแสดงออกมานั้นไม่เป็นธรรม ไม่เป็นธรรมที่ไหน ไม่เป็นธรรมเพราะมัน
ทำลายตัวมันเอง ทำลายโอกาสของตน ทำลายสิ่งที่ เห็นไหม

จิตนี้มีคุณค่ามาก จิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมาเกิดเป็นเรา สิ่งนี้มีคุณค่า ถ้าประพฤติ
ปฏิบัติธรรมตามความเป็นจริง ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม มันจะมีสัจจะมีคุณธรรมขึ้นมาใน
ใจของตน

แล้วกิเลสมันบิดมันเบี้ยว มันบังเอิญ สิ่งที่แสดงไปมันเรื่องของกิเลสไง กิเลสมันครอบงำ
หลงตัวเองว่าตัวเองทำได้ทำดีทำเด่นขึ้นมาไง แล้วแสดงออกไป

ธรรมเป็นอย่างนั้นหรือ ธรรมรุกรานเขาไปทั่ว ธรรมทำลายเขาไปทั้งสิ้น

ธรรมคือทำลายกิเลสของตน เวลามรรคมันขึ้นมามันทำลายกิเลสของตน เห็นไหม

ถ้ามันจะทำลายกิเลสของตนนะ เวลาหลงตาท่านสอน ยิ่งใหญ่มาก “ใครจะดีจะชั่วมัน
เรื่องของเขาอะ เราจะทำความดีของเรา เราจะรักษาหัวใจของเรา ใครจะดีจะชั่วเรื่องของเขา”

ฉะนั้น เวลาในวงกรรมฐาน ในวงครูบาอาจารย์ของเรา ใครจะดีจะชั่ว สิ่งที่เขาไม่ใช่ศิษย์
อาจารย์กัน มันเรื่องของเขา

สมัยหลวงปู่มั่น หลวงปู่มั่นเป็นท่านอาจารย์ใหญ่ เวลาลูกศิษย์ลูกหาเป็นสัทธิวิหาริกของ
องค์หลวงปู่มั่นด้วยกันทั้งสิ้น เป็นหมู่คณะที่อยู่ด้วยกันมา สมัยครูบาอาจารย์ที่เป็นศิษย์หลวงปู่
มั่น มีสิ่งใดเขาถึงกัน เขาเคารพกัน เขาบูชากัน เขาแก้ไขกัน ใครเป็นความจริงเขายอมรับความจริง
ในใจอันนั้น ใครไม่มีความจริงเขาก็รู้กันอยู่ในสังคม

เวลาหลงตาท่านพูดถึงครอบครัวยุคธรรมฐานๆ ครอบครัวยุคธรรมฐานจะรู้ก่อนใครว่าใครมี
สัจจะความจริงมากน้อยแค่ไหน แล้วก็เก็บไว้ในวงภายใน ข้างนอกไม่มีใครรู้ได้อย่างไรไง แล้วสิ่งที่

เป็นธรรมๆ เขาก็อ่อนน้อมถ่อมตนอยู่ในสัจธรรมของเขา ใ้ที่ออกมาประกาศยิ่งใหญ่ๆ นั่นกิเลสทั้งนั้นนะ

นี่เวลาครอบครัวยุติฐาน ถ้ามันเป็นจริงๆ มันเป็นเรื่องของมันอย่างนั้นไง ถ้าเป็นจริงขึ้นมา เวลาครูบาอาจารย์ไม่มีแตกแถว ไม่มีนอกลู่ นอกทาง

ขนาดที่หลวงปู่มั่นเวลานิมิตของท่าน ท่านยังบอกเลย ต่อไปข้างหน้าจะมีแสงหน้าแสงหลัง เก่งกว่าหลวงปู่มั่นอีก เก่งไปทั่ว กิเลสเก่ง เก่งกิเลส ไม่ได้เก่งธรรม

เวลาเก่งธรรมขึ้นมาอ่อนน้อมถ่อมตน มันจะย้อนเข้ามาหัวใจของตน ถ้าย้อนเข้ามาหัวใจของตน มันมีสติปัญญา มีศรัทธามีความเชื่อมีความมั่นคง ถ้ามันคงขึ้นมา เราเคารพครูบาอาจารย์ ขั้ววัตรปฏิบัติ

ถ้าขั้ววัตรปฏิบัติ เวลาหลวงปู่มั่นท่านพูดกับหลวงตาไว้ พวกพระที่มีพรรษามากไม่ต้องขึ้นมาหรอก ให้พระหนุ่มเณรน้อยขึ้นมาทำขั้ววัตรๆ เพราะมันได้ทำแล้วมันจำได้ แล้วถ้ามันทำกับครูบาอาจารย์ที่ดีมันจะฝังใจของมันไป มันจะฝังในหัวใจของมันไป มันจะได้เป็นแนวทางของมัน

คำว่า “แนวทาง” นะ ก็เหมือนคน ทุกคนขอโอกาส ทุกคนอยากให้คนส่งเสริม

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าหัวใจกิเลสมันฉวยโอกาส กิเลสมันเหยียบมันย่ำมันทำลายเห่อเหิม ทะเยอทะยานขึ้นมา ไม่มีสิ่งใดเลยที่จะเป็นสมบัติของตน ให้แต่คนอื่นทำๆ คิดว่าเขาทำแล้ว

ทำแล้วๆ มันก็เป็นบุญกุศล เป็นการกระของเขา ตัวเองได้อะไรละ ตัวเองคิดว่าจะได้เอารัดเอาเปรียบเขา เป็นผู้ที่ขีดหน้าชูตาไง จะขีดหน้าชูตาโดยกิเลสค้นหาความทะยานอยากไง นี่ความเห็นผิด

ถ้าความเห็นถูก เวลาขั้ววัตรปฏิบัติก็ทำของเราๆ ทำของเราเพราะอะไร นี่การกระทำไ้ นวกรรมๆ การกระทำเกิดขึ้นมา ถ้าไม่มีการกระทำสิ่งใดมันจะเกิดสิ่งใดขึ้นมา

มันจะเป็นศีลเป็นธรรมขึ้นมา เติบจนกรม นั่งสมาธิภาวนา ใครจะเติบโตจนกรม นั่งสมาธิภาวนาแทนคนอื่นได้ การเติบโตจนกรม นั่งสมาธิภาวนาต้องทำของตนขึ้นมาๆ ถ้าจิตมันสงบระงับเข้ามา เห็นไหม

เวลาร่างกาย ตาเอียงซ้าย ตาเอียงขวา ตาบอดสี เป็นต้อกระจก เป็นต้อเนื้อก็ไปหาหมอ หมอก็กั๊กไข ตัดแว่น ผ่าตัด เวลาภิเษกมันพาจิต เวลาภิเษกมันพาทำมันบิ๊ดมันเปี้ยว มันความเห็นไม่แจ้ง ความเห็นโดยกิเลส นี่ไง มันบิ๊ดมันเปี้ยว มันเอร็ดเอาเปรียบ มันกดดันตัวเอง มันไม่ได้อะไรขึ้นมาเลย

ถ้าหายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธนี่ไง นี่ไง ทำสายตาของเราให้มันคง ทำสายตาให้เราเป็นธรรมเป็นวินัย ทำสายตาของเรา ความรู้สึกนึกคิดให้มันเป็นจริงขึ้นมา ถ้ามันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา เห็นไหม

สิ่งที่มันไม่เป็นจริงขึ้นมาเพราะอะไร เพราะสายตาเอียง เอียงซ้าย เอียงขวา มันไม่เป็นความจริงขึ้นมา มันบิ๊ดมันเปี้ยวไง ยิ่งดูสิ เขาถ่ายถึงหลุมดำ เขาใช้กล้องขนาดไหนให้มันเป็นความจริงขึ้นมา ให้ถ่ายพร้อมกันนั่นนะ มันยังจับภาพหลุมดำได้ด้วย ตื่นเต้น แล้วถ้าหัวใจล่ะ

ผลของวิญญะๆ นะ กามภพ รูปภพ อรูปภพ มันละเอียดลึกซึ้งกว่านั้นหลายร้อยเท่า แล้วมันเป็นจริงเป็นจัง มันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมาจากใจของตน ถ้าเป็นจริงเป็นจังในใจของตน เริ่มต้นขึ้นมา ทำความสงบของใจเข้ามา

ถ้าบอกว่าสมาธิก็ไม่ต้อง อะไรก็ไม่ต้อง นั่นเรื่องของเขา ถ้าใครเชื่อมั่นก็เป็นกรรมของสัตว์ สัตว์มันเชื่ออย่างนั้นไง ลัดสั้นต้องสะดวกสบาย ถ้าเป็นทางโลกก็แบบว่าถ้าลงทุนแล้วจะได้ ๑๕ เปอร์เซ็นต์ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์นั่นนะ จะได้ ๑๕๐ เปอร์เซ็นต์

ไม่มีธุรกิจใดเอาตัวรอดได้เลยแม้แต่ธุรกิจเดียว สุดท้ายแล้วเชิดหมด ไม่มี

เริ่มต้นไป โอ้โฮ! ลงทุนที่แรกได้ผลตอบแทน ๑๕ เปอร์เซ็นต์ พอได้ ๑๕ เปอร์เซ็นต์ไปชักชวนคนมาลงทุนซ้ำเลย ได้อีก ๓๐ เปอร์เซ็นต์ สองสามเที่ยวจบ ทั้งต้นทุนหายหมด มันไม่มีอยู่ความ

เป็นจริงของโลก ไม่มีหรอก ถ้ามัน ๓๐-๒๐ เปอร์เซนต์ ทำไมต้องให้เราลงทุน มันลงทุนตัวมันเอง ไม่ดีกว่าหรือ ใครๆ ก็ต้องการผลประโยชน์ทั้งนั้นนะ แล้วมันมีอยู่จริงหรือไม่ มันมีแต่หาเหยื่อทั้งนั้นนะ

แต่ถ้าเราไปเชื่อก็นั่นแหละ ลัดสั้น อะไรก็ไม่ต้อง สุดท้ายแล้วทั้งต้นทั้งดอกไม่เหลือ ไปแจ้งกองปราบ โอ้ย! ไปเป็นพรวนเลย นี่สิ่งที่ลงทุนไปแล้วจบ

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราไม่เดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนาของเรา เราไม่มีความจริงของเรา สิ่งที่เราเคยได้ “ปฏิบัติแนวทางสติปัฏฐาน ๔ ปฏิบัติแนวทางสติปัฏฐาน ๔” มีแต่เคยไม่มีแต่ไอ้ฮวด แต่ไม่มีความจริงเลย ไม่มี

ถ้ามีการศึกษา ศิษยานุศิษย์ก็เป็นปริยัติ นักแก้วนกขุนทอง เขาศึกษาไว้ให้ปฏิบัติ แล้วเวลาศึกษาแล้วเราท่องได้แล้วก็ว่าตัวเองทำได้ ตัวเองทำได้...ไปสืบประวัติสิ

วันเวลานะ มันกลืนกินสัตว์โลกทั้งหมด คนที่ประพฤติปฏิบัติ วันเวลามันแสดงออกทั้งสิ้น เวลาเริ่มต้นศรัทธามั่นคง ศรัทธาเข้มแข็ง มันก็ประพฤติตัวดี เวลาศรัทธามันเสื่อมถอยนะ ในทางโลก คนทองจะคลอດลูก ห้ามไม่ได้ เวลาพระจะสึก คนคลอດลูก ห้ามไม่ได้

เวลาศรัทธาความเชื่อ เวลาศรัทธามั่นมั่นคงของมัน อู๋! ดูดีงาม ดูสวยงาม เวลามันท้อมันแท่นะ มันทอดทิ้งทุกอย่าง มันไม่มีอะไรเป็นขึ้นเป็นอันเลย นี่เหมือนกัน เหมือนคนทองเวลาจะคลอດ ดูสิ รถติดขึ้นมาต้องทำคลอດกันอยู่ในรถนั่นนะ ช่วยกันอยู่นั่นนะ

นี่เวลาจิตมันเสื่อม เวลาจิตมันเสื่อมมันถอยขึ้นมานะ ไม่มีอะไรเหลือเลย แล้วเวลาถ้ามันมีศรัทธามีความมั่นคงอยู่ มันก็เป็นสมณสาธูปดูสวยงามดูดีงาม เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมาไม่มีต้นไม่มีปลาย ไม่มีเหตุไม่มีผล ไม่มีสิ่งใดเลย

ถ้ามันมีเหตุมีผลขึ้นมา ถ้ามีเหตุมีผลมันมีความจริงขึ้นมา ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค เวลา นิโรธดับทุกข์ มันตัดขาด ขาดอย่างไร

“สมาธิก็ไม่ต้องทำ นิโรธก็ไม่ต้อง ขณะไม่มี”

ไม่มีขณะจะมีคุณธรรม เอาการาจากไหน

นี่ไง ก็ลงทุน ๑๐๐ ได้ดอก ๑๐๐ ดอกเท่าตัว ๑๐๐ ต่อ ๑๐๐ ก็ไม่ต้องมีขณะไง ไม่ต้องมีใครตรวจสอบไง ไม่ต้องมีสัจจะความจริงใดๆ ไง ไม่ต้องมีสิ่งใดเลย ลงทุน ๑๐๐ ได้ ๑๐๐ มันไม่มีอยู่ในโลกหรอก ในข้อเท็จจริงมันไม่มี แต่กิเลสมันทำให้มี กิเลสมันสุมหัวกัน สุมหัวกันแล้วว่าเป็นความจริงเป็นอย่างนั้น แต่มันไม่จริง แล้วมันก็อยู่ที่ผู้ที่ดีอยู่วุฒิภาวะจะเชื่อตามๆ กันไป

แต่ถ้ามันเป็นความจริงนะ เรามีครูมีอาจารย์ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านทำมาแล้ว เวลาคนที่ประพฤติปฏิบัติแล้วไม่ได้ผลขึ้นมา หลวงปู่มั่นท่านบอกเลย “มันไม่มีคำบริกรรม มันไม่มีคำบริกรรม”

มันไม่มีคำบริกรรม คือมันไม่ได้นึกพุท วิตก วิจาร วิตกคือการพุทอะไรๆ วิตกคือจิตยกขึ้น จิตไม่ยกขึ้นมันก็เป็นสามัญสำนึกของมนุษย์ธรรมดา มนุษย์ก็เป็นมนุษย์ไง

หลวงปู่มั่นท่านพูดเอง “หายใจทิ้งเปล่าๆ”

ทั้งๆ ที่มนุษย์มีลมหายใจอยู่นะ แต่มันไม่วิตก ไม่วิตกคือจิตมันไม่จับ ไม่วิตกคือจิตไม่ยกขึ้น จิตไม่ยกขึ้นคือหายใจทิ้งเปล่าๆ ลมหายใจทิ้งเปล่าๆ โดยไม่เป็นอานาปานสติ ไม่เป็นประโยชน์กับใครๆ ทั้งสิ้น

แต่ถ้าตั้งสติ วิตก เวลาหายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ วิตกและวิจาร นี่ไง ถ้ามันมีคำบริกรรม มันมีเนวกรรม มันมีการกระทำ

พอมีการกระทำขึ้นมามันก็มีความรู้สึกขึ้นมาสิ พอมีการกระทำมีความรู้สึกขึ้นมามันก็เป็นงานขึ้นมา มีเนวกรรม มีการกระทำ มีการกระทำขึ้นมา ทำถูกทำผิดนั่นอีกเรื่องหนึ่งนะ

เวลาทำผิดขึ้นมา ทำผิดก็ล้มลุกคลุกคลานอยู่นี่ไง ถ้ามันทำถูกๆ ทำถูกขึ้นมาถึงสงบระงับเข้ามา สงบระงับเข้ามามันก็เป็นความมหัศจรรย์ พอความมหัศจรรย์ ทำความสงบบ่อยครั้งเข้าๆ

บ่อยครั้งจนจิตตั้งมั่น จิตเป็นสมาธิ พอจิตเป็นสมาธิขึ้นมา ทำสมาธิได้ง่ายขึ้น นี่มันเป็นสัจจะเป็นความจริงใจ มันมีที่มาที่ไปทั้งสิ้น

ถ้ารู้แบบทางโลกก็รู้แบบคลุมๆ เครือๆ รู้เอาไว้อากเอาไว้อางกัน รู้เอาไว้เหยียบไว้ย่ำกัน รู้โดยอวิชชา รู้โดยความไม่รู้ พอรู้โดยความไม่รู้จักบอกว่า “สมาธิก็ไม่ต้อง สติตัวจริง สติตัวปลอม การปฏิบัติแล้วลัดสั้น เดินจงกรมขึ้นมา สมาธิมันก็มีอยู่แล้ว”

โอ้ย! ฟังแล้ว...

เวลาคนทุกข์คนยากนะ ตอนนั้นซึ่มเศร้า จิตผิดปกติ โลกเบียดเบียนกัน ทำร้ายกันทำลายกัน มันมหาศาล แล้วมาวัดมาวามาประพฤติปฏิบัติขึ้นมายังจะเป็นไบโพลาร์ เดียวคิดอย่างหนึ่ง เดียวเป็นอย่างหนึ่ง คนสองอารมณ์สามอารมณ์นะ

เวลาความทุกข์ในใจในตัวไม่บอกใคร ทำหน้าชื่นอกตรม เขาบอกมีความสุข มันเป็นความจริงมาจากไหน

แต่ถ้าเป็นทางโลกๆ เรื่องของโลกๆ เขา เวลาโลกเขาออกกำลังกายเพื่อสุขภาพจิต สุขภาพกายของเขา เรื่องการภาวนาๆ ถ้าทางโลกเขา เขาจะภาวนาเพื่อสุขภาพจิตของเขา เพื่อความระับของเขา ถ้าเขาทำของเขา แต่เวลาทำแล้วคนปรารถนามรรคปรารถนาผล ก็เอามรรคผลไปโฆษณาชวนเชื่อกัน

เวลาเอามรรคเอาผลไปโฆษณาชวนเชื่อ แล้วพวกเหยื่อมันเยอะใจ ใ้ลงทุนแบบ ๑๐๐ ได้ดอก ๑๐๐ เท่าตัว มันชอบ มันไม่มีอยู่จริงอยู่ในโลกหรือ ไม่มีอยู่จริงในวัฏฏะด้วย

อยู่ในวัฏฏะ เห็นไหม เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาพระที่ประพฤติปฏิบัติได้ตามเป็นจริง “ใครทรมานมา ใครทรมานมา ใครฝึกหัดมา”

ในสมัยพุทธกาล พระกัจจายณะ ที่ส่งพระโสณะมาเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นั่นก็พระอรหันต์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอาไว้ในวิหารเลย ให้แสดงธรรมให้ฟัง แสดงธรรมก็แสดงการปฏิบัติ

ใครทรมานมาไง พระกัสสปะเป็นคนทรมานมา ทรมานมาจนสิ้นกิเลส มาเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้แสดงธรรม ให้แสดงคือให้พูดธรรมะให้ฟัง

แล้วพระกัจจายณะขอพร ขอพรคือขออนุญาต ขออนุญาตใส่รองเท้าหลายๆ ชั้นได้ เพราะอยู่ชนบทประเทศมันรองเท้าชั้นเดียวมันควบคุมไม่ได้ แล้วเวลาบวชพระกว่าจะรอสืบองค์ๆ เพราะชนบทประเทศพระน้อย ขอให้หำองค์ก็บวชพระได้

พระกัจจายณะก็เพื่อส่งเสริมพระพุทธศาสนา เพื่อความมั่นคง เพื่อความดีงาม เพราะพระกัจจายณะเป็นพระอรหันต์ เป็นพระที่มีคุณธรรมในใจ มันเป็นโลกไปไม่ได้ มันไม่มีกิเลสครอบงำ

นี่ไง ใครทรมานมา นี่ปฏิบัติใครทรมานมา

“ไม่มีอะไรเลย ไม่ต้องทำอะไรเลย มันเป็นไปเองแล้วก็ถูกต้องดีงามด้วยเพราะไม่มีความอยาก ความอยากเป็นสิ่งที่น่ารังเกียจ สิ่งที่น่าเหยียดหยาม”

คนเป็นนะ หลวงตาท่านพูด อยากในความเพียร อยากในความวิริยอุตสาหะ คนเราถ้ามีศรัทธามีความเชื่อแล้วมันจะมีอยากทำความดี อยากทำความดีนี่เป็นความอยากที่ไม่เสียหาย ใ้ค้นหาความทะยานอยากคืออยากชั่ว อยากทำลาย อยากเหยียบย่ำ อยากกลั่นแกล้ง อยากทำอะไร นั่นนะกิเลส

ความอยากมันยังแบ่งได้เป็นสอง ถ้าเป็นฉันทะ ความพอใจ มันไม่ใช่ มันจะเป็นกิเลสไปทีไหน ถ้าพอใจในสิ่งที่ถูกต้องดีงามนะ ถ้าพอใจในสิ่งที่กิเลสมันชอบ พอใจในสิ่งที่ผิดพลาด อันนั้นนั่นก็กิเลสมันชักนำไป ถ้ามันเป็นความจริง

นี่ถ้ามันเป็นความจริง เราพยายามศึกษาของเรา พยายามค้นคว้าของเรา แล้วพยายามจะประพฤติปฏิบัติของเรา เราจะเอาความจริงของเราขึ้นมา ถ้าเอาความจริงของเราขึ้นมา มันไปไหน ไม่ได้หรอก มันต้องทำความสงบของใจเข้ามา เพราะอะไร

จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารภณารื้อสัตว์ชนสัตว์ รื้อสัตว์ชนสัตว์ สัตตะผู้ซ่อง แล้วใครเป็นคนซ่อง ร่างกายมันซ่องใคร เอาซากศพๆ ทับกัน ซากศพ มันบ่นไหม มีแต่คนเป็นเท่านั้น แล้วคนเป็นที่มันเป็น มันเป็นเพราะอะไร เพราะมันมีหัวใจ มันมีชีวิต

ถ้าสิ่งที่มีชีวิต องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารภณารื้อสัตว์ก็รื้อหัวใจของคน รื้อจิต นั่นนะ เพราะจิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ แล้วถ้าจิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ถ้ามันไม่ทำความสงบของใจเข้ามา มันไม่เห็นจิต มันจะเกิดภาวณามยปัญญาขึ้นมาได้อย่างไร สิ่งที่เกิดขึ้นๆ ปัญญาโลกๆ ทั้งสิ้น สิ่งที่เกิดขึ้น เกิดขึ้นทางวิชาการ เกิดขึ้นทางทฤษฎีแล้วเอามาโอ้อวดกันเท่านั้น

ศึกษามา สาธุ ธรรมและวินัยเป็นศาสดาของเรา ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่เคยข่องใจเลย ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่เคยล้งเลสงสัยเลย แต่ไอ้คนที่ไปท่องไปจำขึ้นมานั่นนะมันเอามาขายกินต่างหาก

ถ้ามันเป็นความจริง ศึกษา มา ศึกษาแล้ววางไว้ นั่นเป็นขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราจะเอาของเราๆ ใจ ศึกษา มา ศึกษาเพื่อปฏิบัติไง ศึกษา มาทรงจำธรรมวินัยไว้ ทรงจำไว้ทำไม

เขาบอกว่า นี่เพราะศึกษามาแล้ว ทรงจำธรรมวินัยแล้วศาสนาจะมั่นคง การปฏิบัติมันตรงต่อสังฆธรรม

แล้วตรงต่อสังฆธรรมแล้วมันปฏิบัติขึ้นมาได้จริงหรือไม่ละ

ถ้ามันไม่ได้จริง ความรู้คลุมเครือ ความเห็นบิดเบี้ยว มันไม่เป็นความจริงจากสัจธรรมอัน
นั้น

แต่เวลามาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านเห็นชัด ความเห็นชัดเจน
แจ่มแจ้ง ชัดเจนในธรรมนั้น กราบเคารพบูชาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อยู่ใน
ร่องในรอย ไม่มีออกนอกกลุ่มนอกทาง ไม่ออกนอกกลุ่มนอกทาง

หลวงตาท่านพูดประจำ หลวงปู่มั่นเป็นพระอะไร ถ้าเป็นพระอรหันต์ขึ้นมาละ สติวินัย
ขึ้นมา ทำสิ่งใดขึ้นมาเพื่อความผ่องแผ้วบรรเทาธาตุขันธ์นี้พอได้ แต่ท่านไม่เลย ท่านทำตัวเป็น
แบบอย่าง

นี่ไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ชีวิตที่เป็นแบบอย่าง แล้วชีวิตของครูบาอาจารย์ที่
เป็นแบบอย่าง คำว่า “เป็นแบบอย่าง” เพราะอะไร เพราะใจเป็นธรรมๆ แล้ว สัจธรรมมันสูงส่งแล้ว
สิ่งใดๆ มันไม่มีค่าทั้งสิ้น ไร้ค่า ผลของวิญญูะไร้ค่ามาก เพราะธรรมมันเหนือโลกเหนือสงสารเหนือ
วิญญูะเหนือทุกๆ อย่าง

พอเหนือทุกๆ อย่าง มันมีคุณค่าเหลือเลิศในตัวของมันอยู่แล้ว ฉะนั้น แต่ความผ่องแผ้ว
สุภาพทีเสสนิพพาน พระอรหันต์ที่ยังดำรงชีพอยู่ ธาตุขันธ์ๆ คำว่า “ธาตุขันธ์” ไร ธาตุขันธ์มันกดทับ

นี่ไง เวลาคนเจ็บไข้ได้ป่วยแผลกดทับๆ นั้นนะ โดยธรรมชาติมันยังกดทับจนเป็นแผล แล้ว
นี่ธาตุขันธ์ๆ ธาตุขันธ์ของพระอรหันต์ก็เหมือนกัน มันก็เป็นธาตุขันธ์เหมือนกันทั้งสิ้น

แต่เวลาหลวงตาท่านอยู่กับหลวงปู่มั่นท่านบอกเลย เก็บเล็ดผสมน้อยเอาไว้เป็นแบบอย่าง
เอาไว้ให้อั้วพวกตาต้าๆ ให้อั้วพระหนุ่มเณรน้อยที่มันจะปฏิบัติให้มันมีแนวทางของมัน

เพราะพระหนุ่มเณรน้อยมันจะปฏิบัติขึ้นมา มันกลัวสังคมเสียดสี สังคมดูถูกดูแคลน จะสิ้น
กิเลส มันจะเป็นไปได้อย่างไร สังคมเขาจะดูถูกดูแคลนไ้

ท่านทำให้เป็นแบบอย่าง เป็นที่มั่นคง เพื่อเป็นแบบอย่างอนุชนรุ่นหลัง นี่ท่านทำเพื่อประโยชน์คนอื่น ไม่ใช่ประโยชน์ต่อท่านนะ เพราะอะไร เพราะจิตใจมันเหนือโลกอยู่แล้ว มันเหนือโลกเหนือสงสารเหนือทุกข์ อย่างที่เป็นสัจจะเป็นความจริงอันนั้น นี่พูดถึงว่า ถ้ามันเป็นจริงขึ้นมาแล้วเป็นจริงมาจากไหนละ เป็นจริงขึ้นมามันต้องมีเหตุมีผลไง เป็นจริงขึ้นมา นี่ความเห็นแจ้ง

แต่ของเราความเห็นไม่แจ้ง ศึกษาความรู้คลุมๆ เครือๆ เวลาปฏิบัติไป พิจารณาแล้วถ้าจิตมันไม่ตั้งมั่น เวลามันเห็นก็เห็นแบบคนตาบอดไง เห็นแบบคนเดินกลางทะเลทรายแล้วเห็นภาพ เวลาใช้ปัญญาๆ เวลาแสงมันสลัว ถ่ายแล้วไม่เห็น รูปมันเห็นบิดเบี้ยวไปหมดละ เพราะมันไม่ได้ทำสมาธิ

บอกทำสมาธิ สมาธิเกิดปัญญาไม่ได้ สมาธิเป็นสมณะ สมาธิไม่มีความจำเป็น

คนที่ประพฤติปฏิบัติไม่กล้าพูดอย่างนี้เด็ดขาด คำว่า “สมาธิไม่มีความจำเป็น” ถ้าคนที่มีคุณธรรมพูดไม่ได้เด็ดขาด คนที่พูดแบบนี้แสดงว่าภาวนาไม่เป็น คนที่พูดแบบนี้เห็นไม่แจ้ง เห็นแบบคนอยู่กลางทะเลทราย มันเห็นทรายว่าเป็นน้ำนะ มันเห็นทรายว่าเป็นอาหารเพราะอะไร เพราะมันหิวกระหายเกือบจะตายอยู่แล้ว

สมาธิไม่มีความจำเป็น เป็นไปไม่ได้

เดินกลางทะเลทราย ดูลิ ดูชาวอยู่กลางทะเลทรายนั้นนะ เวลาเขารู้แหล่งน้ำของเขา เขารู้ว่าเดินไปเท่าไรเขาจะไปเจอแหล่งน้ำที่ไหน จะไปเจอสิ่งที่จะบรรเทาทุกข์เขาอย่างไร เขารู้หมด เขาดำรงชีพอยู่ในกลางทะเลทราย เขาไปของเขาได้

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าทำความสงบใจเข้ามาได้ ใจสงบระงับขึ้นมา ถ้ามีสติปัญญาถ้ามันรู้มันเห็นตามความเป็นจริงขึ้นมา มันไม่ได้เห็นแบบพร่ามัว ไม่ได้เห็นแบบตาบอด ไม่ได้เห็นอย่างนั้น

ถ้ามันเห็นจริงนะ ถ้าใช้ปัญญาๆ ปัญญาที่มีกำลังนะ ปัญญาที่สัมผัสสมาธิรองรับขึ้นมานะ เวลาใช้ปัญญาขึ้นไปมันแยกมันแยะขึ้นมา เห็นใหม่ ในรูป ในเวทนา ในสังขาร ในวิญญาณ ถ้าพิจารณาแล้วพิจารณาเล่า

ถ้าพิจารณากาย พิจารณากายอย่างไร ถ้าจิตมันสงบระงับขึ้นมานะ จิตสงบระงับขึ้น
มาแล้วมันมีกำลังของมัน มันยกขึ้นสู่วิปัสสนาได้ วิปัสสนาคือปัญญาการรู้แจ้งในกิเลสตัณหา
ความทะยานอยากของตน

ถ้ามันไม่รู้แจ้ง มันรู้พรวัววโง ความเห็นไม่แจ้ง เห็นแบบกิเลส กิเลสพาเห็น แล้วกิเลสพา
เห็นมันจะรู้ได้ รู้ได้ตอนแสดงธรรมนี้ ถ้าบอกว่าสิ่งใดไม่มีความจำเป็น ขาดตกบกพร่องได้

มรรค ๘ ขาดมรรค ๘ ไม่ได้หรอก มรรค ๘ คือมรรค ๘

ขนาดมรรค ๘ มันยังไม่รู้จักว่ามรรค ๘ มีคุณสมบัติอย่างไรเลย แล้วคุณสมบัติของมรรค
ถ้ามันไม่รู้จักคุณสมบัติขึ้นมามันเป็นนักวิทยาศาสตร์ได้อย่างไร

นักโภชนาการ การกระทำ เซฟใหญ่ๆ เขายังรู้เลยว่ามันต้องผสมอะไรบ้าง

นี่ก็เหมือนกัน ในนักปฏิบัติๆ แล้วบอกนู่นก็ไม่จำเป็น นี่ก็ไม่จำเป็น...ไม่จำเป็นแล้วใช้อะไร
แทนล่ะ

ไอ้โฮ! ยิ่งแสดงออกมาเท่าไรนะ ยิ่งห่างไกลพระพุทธศาสนา ยิ่งห่างไกลจากธรรมวินัยของ
องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ยิ่งห่างไกล ห่างไกลโดยเอากิเลสตัณหาความทะยานอยากมา
โปะไว้ นี่ในสังฆธรรมนะ

แล้วเวลาเขาออกมา ออกมาเหยียบย่ำคนอื่นนะ เขาบอกว่า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ
เจ้าพูดในพระไตรปิฎก

กลองจัญไรๆ ถ้ากลองมันดีงาม คนดีแล้ว คนดีคือคนถามปัญหาธรรมะแล้ว ถ้าท่านแสดง
ธรรมเพื่อประโยชน์ของท่าน ไอ้กลองจัญไรไม่มีคนตี มันดังเอง แล้วเวลาพูดออกมาก็พูดด้วยคำ
บิดเบือนบิดพลิ้ว

แล้วเวลากลองมันเก่าก็แปะ กลองก็ซ่อมก็แซมก็แปะบ่อยๆ จนไม่เห็นเนื้อกลองแล้ว
กลายเป็นความเห็นของสังคม กลายเป็นความเห็นของกิเลส กลายเป็นเรื่องความพอใจ สังคมใด

วัฒนธรรมใดก็ได้แล้วแต่วัฒนธรรมนั้น ก็เอาแต่ความเห็นของตนไปะเข้าไป แล้วก็อ้างด้วยนะ “พุทธพจน์ ให้อุปการะประพฤติปฏิบัติ พวกกรรมฐานไม่มีการศึกษา หายใจเข้านี่พุท หายใจออกนี่โก มันจะรู้อะไร”

มันจะเป็นสมาธินะ สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี

การศึกษามา ศึกษามาเป็นแนวทาง การเผยแผ่ธรรมๆ สัจธรรมธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มีการศึกษาๆ คือความจำ ความจำจำได้เดียวก็ลืม ลืมแล้วก็จำ ถ้าจำได้แล้วก็ค้นคว้าขึ้นไป ค้นคว้ายิ่งอยู่ในพระไตรปิฎกเปิดได้ สงสัย ขณะเราประพฤติปฏิบัติเข้าไป เราได้เห็นสิ่งใดขึ้นมา เรายังไปเปิดเทียบเคียงในพระไตรปิฎกได้

ในพระไตรปิฎกมีมหาศาลในบาลี สิ่งที่มาหาศาลแล้วเราเทียบเคียงมันเป็นจริงหรือไม่เป็นจริง ถ้ามันเป็นจริงขึ้นมาเป็นจริงอย่างไร แล้วเป็นจริงเพราะอะไร เพราะเราเข้าใจตัวเองไง ถ้าเป็นจริงๆ ก็บอกอันนี้ถูกหรือผิด แล้วก็เริ่มบอกว่าพระไตรปิฎกอันนั้นคนนั้นแต่งเข้ามา อันนั้นเติมเข้ามา

นี่ไง เหมือนกลองโง เวลาจะเหยียบย่ำคนอื่นก็บอกเลย ความเห็นของเขาเหมือนกับไม้ที่มาซ่อมกลอง ก็เสียบเข้าไป เหมือนกับแผ่นหนังที่มาซ่อมกลอง ก็ปะเข้าไป มันไม่ใช่กลองแท้ แต่ถ้ำของเขาพุทธพจน์ ของเขานี้กลองแท้

แต่ถ้าเป็นจริงนะ สติก็สติจริงๆ เพราะในทางประพฤติปฏิบัติ ศีล สมาธิ ปัญญาที่มีแต่ชื่อธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นกิริยา สิ่งที่ศึกษาเป็นกิริยา กิริยาขึ้นมาฝึกหัดขึ้นมาให้เป็นเนื้อแท้ ทำให้เป็นเนื้อแท้ขึ้นมาจากใจของตน

ถ้าจิตมันสงบ สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี แล้วถ้าจิตสงบขึ้นมาแล้ว คนที่ทำสมาธิได้นะ มันคงในพระพุทธศาสนา ศรัทธา อจลศรัทธา ปุณฺณ กัลยาณชน

ถ้ากัลยาณชนขนาดกัลยาณชนนะ นี่ยังไม่เข้าสู่โสดาปัตติมรรคเลย ยังไม่เข้าสู่สัจจะความจริงในการประพฤติปฏิบัติที่ว่ามรรค ๘ เลย เพราะถ้ามันยกขึ้นสู่มรรค ๘ ได้ มันจะยกขึ้นสู่วิปัสสนา ถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนา วิปัสสนาคือปัญญาการรู้แจ้งเห็นตามความเป็นจริง

แต่ถ้ามันเห็นพรมามัว มันเห็นบิดพลิ้ว มันเห็นโดยตาลาย มันเห็นโดยการหิวกระหาย มันเห็นอย่างนั้นแล้ว พอเห็นไป เห็นก็มีความเข้าใจ พอความเข้าใจก็นี้ไง “ไม่ต้องมีขณะ”

ไม่ต้องมีขณะคือมันไม่จบไม่สิ้น ไม่มีขณะคือมันไม่นิโรธ นิโรธคือไม่มีการดับทุกข์ ไม่มีการดับทุกข์มันไม่รู้จักกิเลส

ขนาดแคว้เห็นนี่นะ มันยังรู้จักกิเลสเลย รู้จักกิเลส เห็นไหม

เพราะการเห็นผิดๆ ก็เรื่องหนึ่งนะ

เห็นกายๆ เห็นกายทางโลก ทางโลกเขาเห็นกาย ดูสิ เวลาจั๊กจี้แพทย์ ตาสั้น ตาเอียง ตาบอดสี ต้อกระจก เขารักษาได้ นี่พูดถึงว่าเห็นแบบโลกๆ ใจ

แล้วถ้าเห็นทางธรรมๆ ละ ถ้าเห็นทางธรรม ดูสิ ตาลาย ตาพรมามัว เห็นแล้วมันมีความวิตกกังวล เห็นแล้วมันขัดแย้งใจ แต่ถ้าพอจิตมันสงบระงับเข้ามาถ้ามันเป็นความจริง จิตตั้งมั่นได้ ถ้ามันเห็นจริงละ ถ้ามันเห็นจริง

ความเห็นโดยกิเลสสมุทัยนี้เข้ามาเจือปน กับเวลาเห็นจริง เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาจะประพฤติปฏิบัติไป พิจารณาไปแล้ว ถ้าจิตมันอ่อนแอ ถ้าสมาธิมันเบาบางลง ถ้ามันเห็นบิดเบี้ยวขึ้นมา ต้องวาง แล้วกลับมาทำสมาธิให้มันคงขึ้น พอสมาธิมันคงขึ้น พอเข้าไปสู่วิปัสสนามันจะชัดเจนของมันขึ้นมา

ชัดเจนของมัน พอใช้ไปแล้ว มันเหมือนพลังงานเลย พลังงานที่ใช้ไปแล้วมันต้องเสื่อมค่าเป็นธรรมดา มันก็ต้องไปเพิ่มพลังงานนั้น ถ้าเพิ่มพลังงานนั้นก็จิตตั้งมั่นๆ ใจ จิตตั้งมั่น จิตที่มีกำลัง

นี่ไง ถ้ามันพิจารณาไปไง ถ้าพิจารณาไปมันรู้มันเห็นของมัน สิ่งที่อยู่ที่เห็นมันจะเทียบเคียงได้ กับตา
เนื้อจักขุแพทย์ โอ้! เห็นโลกอย่างนี้เนาะ นี่เห็นโลก มันไม่เห็นกิเลสไง

แต่ถ้าจิตตั้งมั่น จิตสงบแล้ว ถ้ามันไปเห็นกาย เห็นทนา เห็นจิต เห็นธรรม โดยหัวใจใจ โดย
สัมมาสมาธิไง อ้อ! นี่ไง แล้วบอกู้จักกิเลสๆ มันแตกต่างกันอย่างนี้ ถ้ารู้จักกิเลส เห็นกิเลส เห็นสติ
ปัญญานตามความเป็นจริงด้วยสัมมาสมาธิ แล้วไหนว่าสมาธิไม่สำคัญละ

เพราะมันขาดสมาธินี้ไง ถ้ามันขาดสมาธิ เห็นด้วยสมอง เห็นโดยสัญญาติญาณ เห็นโดย
กิเลสชัดๆ เลย เห็นโดยความเห็นของตน แล้วก็บอกว่าลงทุน ๑๐๐ ได้ ๑๐๐ เปอร์เซนต์ เพราะมัน
คิดได้ ใครก็คิดธรรมะได้ อริยสังคโรๆ ก็คิดได้ ศีล สมาธิ ปัญญา ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ
วิธีการดับทุกข์ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค ชันธ & ใครมันคิดไม่ได้

ก็ลงทุน ๑๐๐ เปอร์เซนต์ไป ลงทุน ๑๐๐ ได้ดอกเบี๋ย ๑๐๐ เปอร์เซนต์ คิดได้ ได้ มันเป็น
วิทยาศาสตร์ มันเป็นสูตรสำเร็จไง

เราพูดบ่อยมาก วิทยาศาสตร์แก้กิเลสไม่ได้ วิทยาศาสตร์แก้กิเลสไม่ได้

เขาบอกว่าต้องเป็นวิทยาศาสตร์ๆ

ใช่ เวลาแสดงธรรมะแสดงเป็นวิทยาศาสตร์ให้มันชัดเจน แต่เวลาปฏิบัติ วิทยาศาสตร์แก้
กิเลสไม่ได้ เพราะมันเป็นสูตรสำเร็จคงที่ตายตัว อย่างเช่นธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้า ศีล สมาธิ ปัญญา

แต่เวลาถ้าเป็นธรรมขึ้นมานะ เป็นธรรม พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ พระโมคคัลลานะ
๗ วันเป็นพระอรหันต์ พระสารีบุตร ๑๔ วัน แตกต่างกันตรงไหน

นี่ไง เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรม แสดงธัมมจักข พุทธอัญญาโกณ
ทัตถุญะมีดวงตาเห็นธรรมองค์เดียว ปัญจวัคคียอีก ๔ ไม่เห็น นี่เป็นวิทยาศาสตร์ไหม

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงเหมือนกัน แต่ผู้ฟังแตกต่างกัน มันเป็นเรื่องๆ เป็น
เรื่องเพราะเรื่องไม่เหมือนกัน กิเลสไม่เหมือนกัน ความละเอียดหยาบไม่เหมือนกัน ความเข้าใจ
แตกต่างกัน กิเลสที่มันพลิกแพลงแตกต่างกัน มันถึงจะต้องสั่งจะต้องเป็นเรื่องๆ

เป็นเรื่องคืออะไร

ปัจจัยตั้ง สันทิฏฐิโก เป็นที่ใจดวงนั้น

ใจดวงนั้นมีกิเลสเล็กน้อยแค่ไหน ใจดวงนั้นมีความลึกซับซ้อนมากแค่ไหน ถ้าใจดวง
นั้นมีความลึกซับซ้อนมากขนาดไหนก็ต้องทำสมาธิให้มันคงขึ้นมา แล้วต้องใช้สติปัญญา
ใคร่ครวญให้ลึกซับซ้อนมากกว่านั้น

เริ่มต้นจากพิจารณาแล้วรู้บ้างไม่รู้บ้าง พิจารณาไปแล้วมันปล่อยวางบ้าง ชั่วคราวๆ ตึงค
ปหาน พิจารณาซ้ำแล้วซ้ำเล่าจนกว่าปัญญามันจะรู้แจ้ง รู้แจ้งคือมันต้องรู้มากกว่า รู้ต้องครอบงำ
รู้จนครอบงำจนกิเลสมันยอมจำนน จนกิเลสมันพ่ายแพ้ จนกิเลสมันสลายไป
ยถาภูตัง เกิดญาณทัสสนะ

มันอยู่ที่ไหนละ อยู่ในตำราไหน

มันอยู่ที่กลางหัวใจ ความเห็นที่เป็นจริง ความเห็นแจ้ง วิปัสสนาการรู้แจ้งกิเลสค้นหา
ความทะนานอยากของตน

ถ้ามันเป็นกิเลสค้นหา รู้ไม่แจ้ง ความเห็นไม่แจ้ง ไม่ชัดไม่เจน วิปัสสนาก็ใช้คำว่า
“วิปัสสนาแนวทางสติปัฏฐาน ๔ มันเป็นวิปัสสนาๆ นี่ไง ถ้าเป็นวิปัสสนามีการรู้แจ้ง”

แล้วรู้แจ้งอย่างไรละ

นี่ไง ปริยัติ ปฏิบัติ แนวทางปฏิบัติๆ ขึ้นมา ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา แล้วเรามีศรัทธา
ความเชื่อขึ้นมา เราจะมาประพฤติปฏิบัติกันไง เวลาเราปฏิบัติขึ้นมา เราจะหาความจริงของเรา
ขึ้นมา ใครจะพูดอย่างไรมันเรื่องของเขา

หลวงตาท่านพูดเน้นย้ำ แล้วเรามั่นใจ

ใครจะดีใครจะชั่วมันเรื่องของเขา เราจะประพฤติปฏิบัติอะไร เราจะค้นคว้าหาใจของเราจะ

เราทำของเราๆ แล้วมันผิดมันถูกมีครูบาอาจารย์ มีครูบาอาจารย์ชี้แนะได้ ถ้ามีครูบาอาจารย์ที่เป็นจริง ไม่ใช่ครูบาอาจารย์ชักเข้าป่าไปตลอด ชักเข้าป่าไปเพราะอะไร

เพราะถ้าเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเนะ ถ้ามันมีสมาธิมันก็รู้ว่าสมาธิกับสัมมาสมาธิมันแตกต่างกัน ไม่เป็นสมาธิ ว่างเปล่า ถ้ามีสมาธิมีจุดเย็น มีหลักเกณฑ์ มีการกระทำ มีเหตุมีผล นี่ไง แล้วถ้าเรายกเข้าสู่วิปัสสนาได้ เราใช้ปัญญาได้ เราไปคุยกับเขานะ เขาว่าเราบ้า

หลวงตาท่านสั่นกิลีสท่านบอกเลย คุยกับใครไม่ได้ คุยกับใครไม่ได้ ยกเว้นไว้แต่หลวงปู่ มัน ยกเว้นแต่ครูบาอาจารย์ที่เป็นจริง แล้วถ้าคุยแล้วถ้าไม่จริงมันขัดแย้งทันที ธมฺมสภาจุณาเอตมฺมฺกฺลฺมฺตฺตมํ ถ้ามันเป็นจริงๆ มันเข้ากัน อันเดียวกัน

นี่ไง จิตนี้กลั่นออกมาจากอริยสัจ อริยสัจมีหนึ่งเดียว ไม่มีแนวทางไหนหรอกที่มันจะทะลุบรรลุลหรรณมโดยที่แตกต่างกับชาวบ้าน ไม่มี ไม่มี

เป็นพระสาวกบุตร พระโมคคัลลานะ อัครสาวกองค์ต่างๆ อริยสัจเหมือนกัน พระศรีอริยเมตไตรยจะมาตรัสรู้ก็ตรัสรู้อันเดียวกัน อันเดียวกัน ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค นิโรธเวลามันขาด เวลามันขาดนะ เวลามันขาดคือนิโรธ ดับทุกข์

พระโสดาบันก็ดับของพระโสดาบัน พระสกิทาคามีก็ดับของพระสกิทาคามี พระอนาคามีก็ดับของพระอนาคามี พระอรหันต์ก็ดับของพระอรหันต์ ดับทุกข์ ดับทุกข์ ดับทุกข์

แต่บอกขณะไม่ต้อง ขณะไม่มี ขณะไม่เป็นไร

ไม่มีการดับทุกข์ ไม่มี แล้วไม่ต้องดับทุกข์กับบอกว่าไม่ต้อง ไม่ต้องก็คือไม่มี ไม่มีก็คือไม่มี เหตุไม่มีผล ความเห็นไม่แจ้ง ความรู้พวามัว แล้วมันนำเสียดายความเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา แล้วมาบวชเป็นพระ แล้วมาประพฤติปฏิบัติ แล้วมีครูบาอาจารย์ท่านแสดงธรรม

ของท่านโดยชัดเจนของท่านอยู่แล้ว แต่อยากได้ชื่อเสียงของท่าน อยากได้ความยอมรับจากท่าน แล้วก็จะบอกว่าเป็นแบบท่านแต่ไม่มีขณะ ไม่ต้องมีขณะ ไม่ต้องทำสมาธิ ไม่ต้องทำอะไรเลย

ตัวเองทำลายตัวเอง ทำลายตัวเองคือทำลายชีวิตนี้ให้สิ้นไปโดยที่ไม่มีสิ่งใดเป็นขึ้นเป็นอันไม่เป็นประโยชน์ใดผลอะไรทั้งสิ้น แล้วเวลาไปเกิดใหม่ เวลาคนว่ามีคุณธรรมๆ นะ เวลาตายไปแล้วไปเกิดที่ไหน เวลาตายไปนะ สัทธิธรรมปฏิรูป เวลาสรรพสัตว์สิ่งต่างๆ เวลาตายไปแล้ว เหล็กเท่าลำตาลอยู่ที่ปากนรก ผ้าเหลืองไม่ตกนรก ผ้าเหลืองจะไปพาดที่นั่น พระตกนรกมากมาย มหาศาล

แต่ถ้าเป็นจริงๆ เป็นจริงนะ ไม่มีเกิดและไม่ตาย ไม่มีเกิดและไม่ตายมันก็เหนือลาภสักการะเหนือชื่อเสียงเหนือการยอมรับ การยอมรับโลกธรรม ๘ คำว่า “โลกธรรม ๘” สมบัติเก่าแก่อยู่กับวิญญูะ มันก็เข้ากับกิเลสที่ต้องการอยากดังอยากใหญ่ อยากมีอำนาจวาสนา

นี่ไง แต่ถ้ามันไม่ต้องการอยากดังอยากใหญ่ มันพูดธรรมะ พูดธรรมะมันขัดหูโลก ขัดหูโลกเพราะโลกเขาต้องการลาภสักการะ ต้องการชื่อเสียงกิตติศัพท์กิตติคุณ ถ้าชื่อเสียงกิตติศัพท์กิตติคุณแล้วเราแสวงหา แสวงหาเพื่ออะไร แต่ถ้าเป็นธรรมๆ เป็นธรรมเพื่ออะไร

เป็นธรรม เริ่มต้นตั้งแต่เป็นธรรม เห็นไหม เวลาเราจะประพฤติปฏิบัติ เราต้องการที่ความสงบสงัด คำว่า “สงบสงัด” คือไม่คลุกคลี ไม่คลุกคลีคือไม่ต้องการคน ไม่ต้องการใครยกย่องสรรเสริญ ไม่ต้องการให้ใครมาค้าจุนดูแด่ ไม่ต้องการให้ใครคอยมาพะเน้าพะนอ เพราะมันอยากต้องการความสงบ สงบต้องการที่ที่สงัดที่สงบที่ระงับเพื่อกายวิเวกให้จิตวิเวก ถ้าจิตมันวิเวกขึ้นมา แล้วถ้ากิเลสมันครอบงำมันก็อยากดังอยากใหญ่อยากอวดใจ

นี่ไง เวลาหลวงตาท่านสอนประจำ ห้ามเทศน์ ห้ามเทศน์ ห้ามเทศน์

เวลาพระออกปฏิบัติแล้วท่านห้ามเทศน์เลยนะ ขนาดหลวงตาท่านออกประพฤติปฏิบัติท่านยังไม่เทศน์เลย ท่านบอกเลยมีปาฏิโมกข์เล่มเดียวพกในย่ามไป ใครจะขอฟังเทศน์ บอกบวชใหม่

ท่านไม่เทศน์ให้ใครฟังทั้งสิ้น เพราะเทศน์นั้นนะทางออกของกิเลสเลยละ เพราะกิเลสมันจะออกชื่อนั้นนะ อยากคุยอวด อยากคุยไม้ อยากจะปลิ้นปล้อน อยากจะประจบประแจง อยากจะให้เขารู้จัก รู้จักใหม่ฉันชื่อพระ ก. รู้จักหรือเปล่า ฟังเทศน์แล้วชื่นใจหรือเปล่า แล้วอย่าลืมนะ พຼ່ງนี้เข้าขอให้มีไ้ไ้สองตัว

แต่ถ้าไม่เทศน์ ไม่เทศน์เขาก็ไม่มอง ไม่มอง เขาก็ไม่สนใจ ไม่สนใจ พຼ່ງนี้ไปบิณฑบาตไป ได้ข้าวทัพพีหนึ่ง

ข้าวทัพพีหนึ่งเราก็กุณิใจ เรากุณิใจว่านี่เป็นสัมมาอาชีวะ มันสะอาดบริสุทธิ์มาตั้งแต่เรา เพราะเราไม่ได้ประจบสอพลอประจบประแจงสังคมเขา แล้วสังคมเขา เขาก็มีศรัทธาความเชื่อของเขอย่างนั้น เขาใส่ข้าวทัพพีเดียว เราได้ทัพพีเดียวเราก็กุณิใจ เพราะเรามีวาสนาแค่นี้

ถ้ามันเป็นความจริงนะ เพราะอะไร เพราะมันขัดแย้งมาตั้งแต่ต้น ตั้งแต่ต้นต้องการความสงบสัจ ไม่คลุกไม่คลี ไม่เทศน์ไม่สอนจนกว่าจะรู้จริง

ถ้ารู้จริงแล้วนะ ดูสิ เวลาหลวงปู่มั่นท่านพูดใจ “ภิกษุทั้งหลายรีบปฏิบัติมานะ จิตนี้แก้ยากนะ ผู้เฒ่าจะแก้วะ ผู้เฒ่าจะแก้วะ”

มันมีครูบาอาจารย์องค์ไหนบอกว่าจะแก้ๆ จะแก้จิตๆ ก็พิจารณา จิตแท้ๆ ปฏิบัตินี้

หมอนะ เขาจะรักษาคนไข้ คนไข้อยากจะหาหมอมามาก คนไข้ต้องการหายจากโรคมาก แล้วหมอที่ดีๆ หมอทำตายคนไข้เลย นี่คนไข้ไม่ไปหาหมอนั้นนะ มันไม่ต้องมาจ้ำจี้จ้ำไช

นี่ไง เวลาหลวงปู่มั่นท่านพูดอย่างนั้นเลย ไม่ต้องไปเทศน์ไปสอน ไม่ต้องไปอวดไปอ้าง ถ้ามันจริง มันมาสิ ถ้ามันจริงนะ มันไม่มีจริงสักคน

อยู่กับโลก ความเห็นไม่แจ้ง ความรู้ไม่ชัดเจน แล้วก็พลิกลั่นอยู่อย่างนั้น ไม่มีสิ่งใดเป็นขึ้นเป็นอัน

แต่ของเรา เราไม่พลิกกลืน เราจะพลิกหัวใจ เราจะหาความจริง หาความจริงอยู่โคนไม้นี้ หาความจริงอยู่กับร่างกายเรานี่ หาความจริงกับหัวใจที่มันติดด้านนี้ หัวใจที่มันติดมันด้าน หัวใจที่มันไม่เอาไหน เอามันให้ได้ ถ้าเอาให้ได้ เราเอาที่นี่

เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาปรารณาเรื่องสัตว์ชนสัตว์ รื้อที่หัวใจของสัตว์โลก แล้วหัวใจที่มันติดด้านของเรา เราจะค้นคว้ามัน เราจะเอาความจริงจากใจของเรา ไม่ต้องไปยุ่งกับใคร

พระโสณะเดินจงกรมจนฝ่าเท้าแตก เลือดนี่นองเป็นที่เช็ดโคเลย เขายังทำของเขา มาแล้วเราเป็นใครวะ เรามีความปรารถนาอะไรของเรา ถ้าเราจะเอาความจริงของเรา เราจะประพฤติปฏิบัติเข้ามาให้เป็นความจริง ให้ความเห็นมันเป็นความเห็นจริงๆ

ความเห็นไม่แจ้งมันเป็นความเห็นแบบกิเลส ถ้าความเห็นแจ้ง ความรู้แจ้ง รู้แจ้งในหัวใจของตน มันจะเป็นปัจเจกตัง เป็นสันติภูมิโก เป็นคุณสมบัติของผู้ที่ประพฤติปฏิบัตินั้น เວ်